

VERTEC.

Izhaja
1. dné v
meseču
in stoji
za celo
leto 2 gl.
40 kr.,
za pol
leta 1 gl.
20 kr.
Po
pošti:
za celo
leto 2 gl.
60 kr.,
za pol
leta 1 gl.
30 kr.

Naroč-
nina naj
se na-
prejpl-
čuje in
pošilja
ured-
ništvu
šent-
peter-
skem
pred-
mestji
hš. št. 15
v Lju-
bljani.
(Lai-
bach.)

Časopis s podobami za slovensko mladost.

Štev. 10.

V Ljubljani 1. oktobra 1873.

Leto III.

P o t o č e k .

Preko gor iz sivkaste skaline
Tam potoček se šumeč podi;
Valčke svoje zliva na ravnine,
Mater svojo zemljico hladi.
Valčkov množica šepeče, da pozdravi
Potnika, ki truden ide po planjavi.

Često rad sem željam svojim vročim
Vstregel, ter sem pri potoku bil,
Da sem tam z očesom bliskajočim
Teku naglemu valóv sledil.
Kakor voda tekli so tuđ dnevi mili
V reko, v jezero, v morjé se odpodili.

Še potoček s sivkaste skaline
Pere kámenje na dnu gladkó,
Davno že odšel sem z domovine
V tuje kraje, v tujo deželó:
Tu potočka nij iz sivega skalovja,
Tja želim si le do svojega domovja.

Ivan Gabršek.

Bodi pošten in zvest, pa te bo Bog blagoslovil.

V nekej tihej ulici velikega mesta ob morji v prav nizkej hišici so živeli ubožni kerščanski stariši. Imeli so petero otrok, katere so prav lepo in skerbno izrejevali. Oče je bil košár. V prejšnih boljših letih si je s pletenjem košar mnogo zaslužil, in si tudi nekaj krajcarjev za stare dni prihranil; ali bolezen, draginja in druge nezgode pobrale mu so prihranjene krajcarje, in tako je morala uboga družinica dostikrat kruha stradati.

Pa tudi v pomankanji in uboštvu so stariši ohranili óno lepo čednost, ki se jej pravi zadovoljnost, katera človeku v pomankanji in potrebah težave olajšuje. Posebno veselje so imeli stariši sè svojimi otroci, ki so od dné do dné postajali starejši in pametnejši. Da si ravno ubožni, tekle so jim vendar ure življenja v najlepšem miru in složnosti, rekel bi, še v večjej zadovoljnosti, nego marsikateremu bogatinu pri vsej njegovej obilnosti.

Približal se je božič, óni veseli dan v letu, katerega otroci tako težko pričakujejo. Oče je postavil za mizo v kotu zeleno smerečico in pod njo majhne jaslice. Mati pa je razvila po zelenj smerečici bele, modre in rudeče trakove, a na strop nad jaslice je pripela mnogo pozlačenih papirnatih tičice, vse v spomin rojstva našega Zveličarja. Tudi otroci, ki so se že vse leto veselili božičnega večera, pomagali so očetu in materi jaslice oblagati z zelenim mahom in po njem razstavljati papirnato živinico, pastirce in cvetice. Andrejčka, ki je bil najstarejši deček, poslal je oče po sveče, ki bodo pri jaslicah gorele.

„Dobro uro je že, odkar je šel Andrejček po sveče, pa ga vendar še ni nazaj. Kaj se mu je neki zgodilo? Jeli morda denarje izgubil?“ tako poprašuje skerbni oče, ki se mu je čudno zdelo, da Andrejčka tako dolgo nazaj ni. Ostali štirje otroci se pri teh očetovih besedah plašno pogledajo, in Jožek se ponudi, da gre Andrejčka iskat. Ali predno Jožek za kljuko na vratih prime, se vrata odpró in Andrejček prisopiha s težko sapo v sobo. Ko ga stariši vprašajo, kod je tako dolgo hodil, začne Andrejček pripovedovati: „Ljubi stariši! ne zamerite mi, da se nisem mogel prej verniti. Našel sem na cesti veliko listnico, ki je bila polna novcev. Dobro vedoč, da jo je moral nekedo zgubiti, nesel sem jo takój mestnemu starešinstvu, da poizvé pravega lastnika najdenega premoženja. Gospodje me so prav prijazno sprejeli in prešteli najdene novce. Bilo vam je od sile mnogo papirnatih novcev v listnici. Moral sem gospodom povedati tudi svoje imé in stanovanje. Rekli mi so, da bodem za svojo poštenost gotovo lepo darilo dobil.“

„To me veseli, ljubi Andrejček,“ reče zdaj oče; „ako bodeš zmirom tako pošten, kakor si denes pokazal, vsi ljudje te bodo radi imeli in Bog te bode blagoslovil.“

Nato prižge mati sveče okolo jaslic in otroci zapojó lepo božično pesen, da so se prijetno doneči glasovi daleč razlegali po ulicah.

Ko so odpeli veselo božičnico, vsedejo se k večerji, katera jim je nocoj mnogo bolj dišala nego kak drugi večer. Po večerji je oče razkladal otrokom, kedaj in v kako merzlej noči je prišel Jezus, naš odrešenik, na svet; da je bil njegov prihod le revnim pa pobožnim pastirjem naznanjen i. t. d., kar so otroci prav radi poslušali.

Baš ko je oče tako pripovedoval, stopita na enkrat dva gospoda v hišo. Pervi je bil mestni svetovalec sam. Pripeljal je tujega gospoda v hišo rekoč: „Tukaj stanuje košár Vasiljevič, katerega najstarejši sin je našel vašo listnico.“

Tuji gospod pogleda po izbi in položi pred Andrejčka nekaj srebernjakov rekoč: „Tukaj, pošteni deček, imaš plačilo, katero sem ti po postavi dolžan za najdeno blago. Moji so bili namreč óni novci, katere si našel in pošteno mestnemu starešinstvu izročil.“ To rekši se oberne k svojemu spremljaču z besedami: „Vam se pa lepo zahvalim, dragi gospod, da ste mi pokazali pot tu sim k tako dobrim in poštenim ljudem. Ker je baš denes sveti večer, hočem se pri teh

dobrih ljudeh malo pomuditi in se s prijazno družinico veseliti. — Kaj ne, da me boste radi kot gosta sprejeli,“ reče zdaj tujec proti domačim se obrnivši.

„Prav radi“, odverne mu košar Vasiljevič „samo tega ne vem, blagi gospod, ako vam bode naša revna večerja povšeč. Nekedaj je bilo tudi pri nas boljše nego je zdaj; pa kaj si čemo, Bog je dal, Bog je vzel, njegovo sveto imé bodi češčeno! Kar in kolikor premoremo, to vam damo iz dobrega serca.“

Ko je mestni svetovalec odšel, vsede se tujec in ž njim vred vsa Vasiljevičeva družina okolo mize. Ker se jim je tujec sam v gostje ponudil, skerbel je tudi, da so se prav dobro imeli. Poslal je v bližnjo gostilnico po boljših jedil in pijače, s katerimi so se dobro okrepčali. Delj časa se je prav prijetno med njimi zabavljaj, ter iz mnogoverstnega pogovora spoznal, da je to res pravična, poštena in pobožna družina. Ko se naposled poslovi od njih, podari še vsakemu otroku nekaj malega in jim obljubi, da je bode še večkrat obiskal.

Izpolnil je tujec svojo obljubo, kajti že čez nekaj dni pride in prinese vsakemu otroku novo obleko. Ko svoje darove porazdelí, vsede se za mizo in se začne z očetom Vasiljevičem pogovarjati, kakor bi bila že od nekedar znana prijateljca. Med drugim reče tuji gospod tudi to-le: „Kakor vidim, dragi Vasiljevič, ne godi se vam in vašej obitelji baš najbolje. Dajte mi tedaj svojega najstarejšega sina Andrejca, čverstega mornarja vam hočem narediti z njega. Ako bode tudi pri meni tako pošteno in bogoljubno živel, kakor pri vas doma, dal mu bode Bog veliko srečo. Jaz sem star in nimam na vsem svetu nikakoršne rodbine. Ako bode vaš Andrejce priden in pošten, hočem mu po svojej smerti že toliko zapustiti, da bode lahko in brez velikega truda izhajal. — Tudi jaz sem se moral zgodaj od svojih starišev ločiti in baš na tujem sem našel svojo srečo. Moj oče je bil pošten, delaven in pobožen Slovan, ki je z mnogoverstnim blagom kupčeval. Bil je udovec. Enkrat me je vzel saboj v veliko primorsko mesto, kjer ga je nagla smert dohitela. Ostal sem sam in zapuščen od vseh, le od Boga ne, kateremu sem se vsak dan priporočeval. Bog me je seznanil z najvišjim poveljnikom pomorskih ladij, kateremu sem se dopadel in me je vzel na ladijo kot novinca. Ostal sem vedno pošten, zvest Bogu in gospodarju, in tako me je Bog blagoslovil z obilnim premoženjem.“

„Bogu hvala na veke!“ izklikne veselo košar Vasiljevič, „tudi jaz sem Slovan. Pred štirinajstimi leti sem se preselil sè svojo soprugo in dve leti stari Andrejčkom iz svoje domačije v ove tuje kraje. Iz začetka sem imel mnogo dela in prav dobre zaslužke, ali pozneje je nastala draginja in druge nezgode, ki me so dejale, kakor vidite, malo ne na beraško palico. Roke imamo sicer vsi čverste in zdrave, da se ne bojimo nikakoršnega dela, ali manjka nam novcev, da bi delo zopet z uspehom pričeti mogli.“

Ko se oče s tujcem to in óno pogovarja, stoji Andrejce pri vratih v kotu, ter pogleduje zdaj očeta zdaj prijaznega tujca. Hud boj se mu uname v serci. Od ene strani se ne more ločiti od svojih dobrih starišev in od ljubih bratcev, od druge strani pa mu doné tujčeve besede po ušesih: „Tudi jaz sem svojo srečo našel na tujem.“ Te besede so ga navdajale sè sladkim upanjem, da tudi on lahko najde srečo v daljnem svetu, ter tako enkrat pomaga starišem in bratom.

Zdaj ga pokliče oče in ga vpraša, ako je pripravljen iti s tujim gospodom. Andrejce odgovori: „Ako je vam prav, ljubi oče, da grem, nu potlej grem rad in je tudi meni prav. Obljubim vam, da vas nečem pozabiti nikoli, in da

hočem tudi na tujem živeti po volji božje in po vaših lepih naukih.“ — Stariši privolijo, in Andreje sklene, da se bode s tujim gospodom na pot podal. Misel na ločitev od svojega ljubljenca je materi globoko do serca segla, ali upanje, da se mu bode pri tujem in bogatem gospodu gotovo dobro godilo, in da utegne še kedaj svojim bratom pomagati, jo je tolažilo.

Dan odhoda se je približal. Tuji gospod, ki je bil kapetan ali poveljnik ladije, je prišel po Andrejca. Predno se ločita, izroči kapetan Andrejcovemu očetu dvesto goldinarjev in pravi: „Tukaj imate, ljubi prijatelj, nekoliko novcev, katere vam posodim, da si boste pri svojem rokodelstvu nekoliko opomogli. Obresti ne tirjam nič. Ako vam bode kedaj bolje šlo, vernili mi boste novce brez vseh obresti; ako bi je pa po nesreči izgubili, tudi kapitala ne bodem tirjal od vas.“

Po kratkem pa zeló ginljivem šlovésu se podata kapetan in Andrejc na veliko ladijo, katera ju ponese v London, glavno mesto na Angležkem, kjer je kapetan tudi stanoval. Na ladiji izroči kapetan mladega Andrejca izurjenemu kermilcu Juriju rekoč: „Jurij! tukaj ti izročim mornarskega novinca; čverst in zdrav mladenič je; skerbi, da ga boš dobro izučil mornarstva. A ti Andrejc ubogaj tega mojega prijatelja tako kakor mene; on ti bode vselej zvest prijatelj in dober svetovalec v vseh rečeh.“

Jurij je bil že prileten in izkušen mož. Bil je vsem mornarjem lep zgled prave pobožnosti in zvestobe. Baš to je tudi storilo, da sta se Jurij in Andrejc kmalu spoznala in se prav rada imela. Andreje je Jurija v vseh rečeh ubogal in zato ga je Jurij tudi po očetovski rad imel in ljubil.

Tako je Andrejcu prvo leto na morji prav hitro in srečno minulo. Večkrat je pisal svojim starišem, kako se mu dobro godi, kako je zadovoljen in srečen.

Čez leto in dan je jadrala ladija zopet na to stran morja, in Andreje se je že naprej veselil, da bode zopet videl svoje ljube stariše in brate. Kupil je tudi za vsakega lepe spominke, da je bo o svojem prihodu doma porazdelil.

Domóv prišedši je našel Andreje svoje stariše v mnogo boljšem stanju, nego jih je bil zapustil. Oče si je med tem časom z izposojenimi novci jako opomogel. Nakupil si je potrebnega orodja in si vzel tudi nekoliko pomagačev, ki so mu pomagali robo izdelovati. V enem samem letu si je s pridnostjo in varčnostjo pridobil toliko, da mu je bilo mogoče na pol raztergano hišo popraviti in tudi toliko na stran položiti, kolikor je znašala polovica posojenih novcev, katere je hotel blagemu dobrotniku pošteno verniti. Ali blagodušni kapetan ni hotel nobenega povračila, rekel je: „Kar vam sem posodil, darujem vam iz ljubezni do verlega Andrejca. Pošten in čverst mladenič je, ter upam, da boste mnogo veselja doživeli nad njim; kajti dobrega, poštenega in pobožnega človeka Bog nikoli ne zapusti.“

Hvaležni Andrejc je tudi svojega prijatelja in tovariša Jurija pripeljal k starišem, katerega so stariši prav ljubeznjivo sprejeli in mu prav dobro postregli. Tudi Jurij je poterdil to, kar je kapetan o Andrejcu govoril, ter je starišem čestital, da jim je Bog tako dobrega in umnega sina dal.

Čez pet dni po tem je bila ladija z novim blagom naložena in treba je bilo odriniti. Andreje se je sè solznimi očmi poslovil od svojih dobrih starišev, a vendar ne s tako težkim srcem, kakor takrat, ko je prvič odhajal, kajti vedel je, da bodo le po njem njegovi stariši in bratje enkrat srečni.

Dva meseca pozneje je pisal Andrejč svojim starišem, da ga zdaj ne bode tako kmalu domov, ker bode šel na ladiji v Ameriko; obljubil jim je pa, da jim bode večkrat pisal in vse bolj zanimive stvari poročal iz daljne Amerike.

„Jutri tedaj odrinemo na morje,“ reče nekega popoldne kapetan Andrejču. „Ladija je naložena. Zdaj ne bodedo prej videli suhe zemlje, dokler ne prijadramo v Verakrus, veliko mesto v južnej Ameriki. To ti je dolg pot. Ali si že kaj pisal starišem?“

„Pisal sem jim baš pred nekoliko dnevi, gospod kapetan, in sem jim tudi obljubil, da jim hočem popisati naše popotovanje, ako mi bode čas dopuščal.“

* * *

Več tednov je jadrala ladija prav mirno po morskej gladini. Mornarji veseli takega potovanja so si peli razne pesni in se kratkočasili na rahlo se zibajočej ladiji. Prijadrali so v mehikanski zaliv in le še kakih šestdeset milj so imeli do amerikanske zemlje. Ali baš zdaj potihne sapica, ki je ladijo ves pot spremljevala, in tiha a soparna noč nastane. To je pa zvedenim mornarjem zmirom slabo znamenje. Kapetana je začelo skerbeti, da vso noč ni mogel očesa zatisniti.

Protu jutru zagleda Jurij v daljnjej modrini nebá majhno meglo, katero tudi kapetanu pokaže. Skerbni kapetan se tega zelo prestraši ter nujno ukaže vsakemu, naj se na svoje mesto podá in se pripravlja na protečo nevihto. Ko je pa solnce vzhajati začelo, bilo je že vse nebo s černotemnimi oblaki prevlečeno, in kmalu se je slišalo strašno bobnenje prihajajoče nevihte v daljavi. Morje, do sedaj tiho in mirno, jelo je valove kupičiti, da je bilo strah in gróza gledati. Kapetan dá zdaj povelje, naj se jadra previdno poberó, a on sam stopi k Juriju in mu pomaga kermiti in boriti se z nemirnimi valovi. Sklenil je berzo kolikor mogoče jadrati do bližnjega obrežja in ondi kotvo (sidro) izpustiti, da vsaj popotnike, ki so bili na ladiji, reši strašnega pogina.

Ali morje postaja z vsakim trenutkom serditejše, ter bolj in bolj kupiči goram enake valove, ki je neusmiljeno zaganja v ladijo, da se ob njo razbijó. Razen mornarjev, ki so vse svoje sile napenjali, da bi se rešili proteče nevarnosti, ni bilo nobenega človeka videti na ladiji; vse se je poteknilo in poskrilo po izbicah, ter ondi jokalo in tugovalo iz strahu, da bodo morali v morji žalosten konec storiti.

Zdaj popusti kapetan kermila in izroči Andrejca verlemu Juriju za pomagáča; a on sam pomaga mornarjem sodove in drugo težko robo v morje metati, da bi ladijo olajšali ter jo tim hitreje h kraju pripravili. Ali vse to ne pomaga nič, ker nevihta postaja zmirom hujša, in zdaj še toliko urneje žene ladijo proti nekemu skalovitemu in nevhodnemu obrežju.

Jurij videvši, da je denes vsem popotnikom smert toliko kakor gotova, reče svojemu mlademu pomagáču: „Andrejč! v takej nevarnosti jaz stari mornar še nikedar nisem bil. Ako se srečno rešimo, hočemo se ljubemu Bogu klečé zahvaliti. Moli tedaj, da bi nas dobri Bog kmalu rešil, kajti ladija nas neče več ubogati. Škoda, silna škoda za tako lepo in drago ladijo! Jaz že naprej vem, kaj se bode ž njo zgodilo. Na óno skalovje tam bode butnila in se razbila. Stopi k meni Andrejč! Glej, glej, tam le óno sivo skalovje! Jaoh nam, — Bog se nas usmili!“

In res, kmalu potem, ko je Jurij tako prorokoval, zahrušči strašen vihar ter z vso močjo trešči ladijo ob robate stene skalnatega obrežja, da se je na tisoče drobnih koscev zdrobila.

Žalosten, pač jako žalosten je bil pogled, videti še več nego šestdeset ljudi z mornarji vred poprijemati se za deske razbite ladije, ki so sim ter tja se zaganjale po morji med penečimi valovi. Slišalo se je stokanje in upitje z valovi se borečih ljudi, dokler ni drug za drugim žalostno smert storil v globočini razburjenega morja.

(Konec prihodnjič.)

N e m i r n a v e s t .

Mirkov oče so bili mesar. Ves dan so imeli mnogo posla in niso mogli svojih otrok zmirom pred očmi imeti. Otroci so sicer mater slušali, ali tudi mati nij mogla vsemu kaj, in tako se je često zgodilo, da se je eden ali drugi izmuzal iz hiže *) in se šel potepat po vasi. Najstarejši je bil Mirko, pa tudi najhudobnejši. Malo ne ves dan se je klatil in prišel je domov samo tedaj, ke dar je bilo treba iti k skledi.

Necega dne pride soseda v mesnico in toži očetu mesarju, da je eden izmej njih otrok natepel njeno malo dete, ki se je igralo zunaj pred vrati, tako hudo, da se uboščku še zdaj pozna. — „Tudi mojemu Jožku vaši otroci ne dadé mirú,“ doreče druga soseda, ki je baš na pritožbo svoje sosede stopila v mesnico. „Davno že sem vas hotela prositi, da bi ustrahovali svoje otroke, ker vam so vsak dan hudobnejši, pa oproščevala sem jim, ker sem se bala, da bi se preveč ne razjezili,“ reče prva soseda.

Mirkov oče so bili jako hudi, ko so slišali pritožbo svojih sosed. Obljubili so jima, da se vprihodnje ne bode več treba pritoževati, ker bodo pazili, da se otroci poboljšajo.

Pri kosilu niso oče niti besedice zinili o tem, kar sta jim sosedi pripovedovali. A Mirko je slutil, da se je utegnilo denes nekaj posebnega pripetiti, ker oče niso bili z otroki enako dobri in prijazni kakor drugekrati. Tudi so oče otrokom zapovedali, da denes popoludne ne bi šli nikamor iz hiže.

„Otroke je treba kaznovati“ reko oče materi, ko so otroci po kosilu odšli v bližnjo sobo. „Vsak dan sosede tožijo, da so naši otroci razposajeni, da otročičke po vasi dražijo in tepó. Ne rečem, da ni Mirko zopet kaj tacega storil. Treba je, da bode temu konec.“

„Kaj pomaga vse strahovanje, Mirko se ne udá o svojem pregrešku; navadil se je lagati, in utají tudi zdaj vse, za kar ga je tožila soseda,“ rekli so mati in si obrišejo solzé, ki so jim stopile v oči.

„Nu rad bi videl“ reko oče „ali pové resnico ali ne. Jaz ga hočem tako prijeti, da mu laž prav nič ne pomore.“

Na večer se otroci zopet posedejo okolo mize. Mati prinesó večerjo. Tiho in mirno, kakor še nikoli poprej, sedi Mirko za mizo in le skrivaje pogleduje roditelje (stariše), ki so žalostni ž njimi večerjali.

*) Tako je slovanski. V tej besedi je „š“ namesto „ž“ germanizem.

Po večerji se spravijo otroci spat. Vsi so spali v enej sobi, a vsak v svojej postelji.

Za pol ure potem, ko so se otroci spravili spat, stopijo oče v sobo. Nalašč so odperli vrata zelo naglo in tako na stežaj, da so zaderlesknila. Naglo skoči Mirko iz postelje ves prestrašen in zavpije na vsa usta: „Kedó je? kaj je?“ — „Nič nij,“ odgovoré oče, „pogledati sem samo hotel, če že vsi spite.“ Mirkovi bratje so spali tiho in mirno ter so se le na Mirkov glas probudili iz sladkega spanja. Oče ne rekó ničesa, gredó iz sobe in zapró vrata.

Drugo jutro, ko so se vsi otroci oblekli in so mati prinesli zájutrek na mizo, pokličejo oče Mirka pred sé in mu rekó: „Mirko, ti si včeraj dete naše sosede tepel!“

Mirko, ki je slutil, da ga je soseda zatožila, izgovarja se in pravi: „Tudi sosedovo dete je mene“, — a oče mu dalje ne dá govoriti. „Mirko!“ rekó mu, „zakaj delaš meni in materi toliko žalosti in skerbi? Včeraj je prišla soseda po meso in je rekla, da je eden izmej vas njeno dete tepel iz čistega mirú. Torej nijsem mogel vedeti, kateri bi izmej vas bil storil kaj tacega. A ker sem tebe videl pri kosilu in pri večerji žalostnega in boječega, a po noči zopet, da nijsi mogel zaspati, in ker te je tvoja nemirna vest iz postelje pognala, kakor sem odperl vrata, videl sem, da nij nihče drugi kriv nego li ti. Glej Mirko, kako siromašk je človek, kateri nima mirne vesti! Vso noč ga opominja vest, žgé in peče ga, da ne more zaspati. Mislim, da te je tvoja vest sama dosti kaznovala, zato te nečem zdaj še posebej jaz kaznovati. Zgáni in poboljšaj se! Mahoma po zájutreku pojdi tja k sosedi, prosi je odpuščenja in tudi razžaljenemu detetu stori kaj dobrega, ter popravi svoj pregrešek.“

Mirko je obečal, da se hoče poboljšati in vse storiti, kar mu po sedaj roditelji rekó.

Kdor nemirno vest imá,
Vest kaznuje sama ga.

Ivan T.

Kedór laž govóri, vso vero zgubi.

Anuška in Barica bili sta dvojčici in hčeri bogatega tergovca Stojanoviča, ki ju je priserčno ljubil. Deklici sta bili čversti in berhki kakor dve gorski sernici, a lepi, kakor bi gledal v jutranjej zôri razcvetajoče se cvetice. Jako sta si bili podobni po vnanjih lastnostih, a po notranjih čutilih in sercu sta si bili zopet različni. Anuška je bila odkritoserčna in priljudna deklica, ki nij nikomur prikrivala svojih misli, obstala je vsak pregrešek in se nij nikoli lagala. Barica je delala baš nasprotno; prikrivala je svoje napake in se nij nikoli pokazala ljudem v svojej pravej podobi. Lagala se je prav pogostoma, večkrat zato, da si odverne kako zasluženó kazen, večkrat zopet zato, da pokaže svojim tovarišicam óne lepe čednosti in lastnosti, katerih nikoli nij imela. Bila vam je to jako prebrisana in zvita deklica. To se vé, da so jo njeni dobri roditelji (stariši) večkrat opominjevali in svarili, ali zastonj, ker jih nij hotela slušati. Nij ga bilo dneva, da ne bi bila Barica oskrunila svojih nežnih ustic s kako lažjo. Ali lažnjivec mora imeti dober spomin, drugače mu laž malo pomore, in baš tega Barica nij imela. Zato so jo tudi večkrat zasačili na laži.

Ako je bila delj časa v sobi brez vsega opravila, rekla je materi, da se je učila; a mati sedé v drugej sobi pri odprtih vratih videli so v ogledalu, da se je njih hčerka Barica ves čas igrala s klobukom. Ako je zmanjkalo sladkorja pri zájutku, rekla je, da ga ona nij vzela; a pri tej priči, ko potegne robec iz žepa, padejo koščeki sladkorja na tla pred njo. Kedar je nij bilo volja učiti se, izmislila si je kako bolezen in se je znala tako potajiti, da so roditelji morali verjeti, Barica je bolna. To se zna, da Barico niti roditelji niti drugi ljudje niso radi imeli. Prizadevali so si mnogo roditelji, da bi svojo hčerko odvadili njenih gerdih lastnosti in jo pripeljali na oni pravi pot, po katerem hodijo vsi dobri otroci; ali pri Barici je bilo vse zastoj. Naposled poskušajo oče še zadnje sredstvo. Zapovedali so vsej družini, da naj skerbno pazi na vse, kar bode Barica govorila, storila, prosila, želela ali zahtevala, in vsak naj stori nasprotno od tega. Družina je slušala in storila vse, kar so oče rekli.

Nekega dné reče Barica dekli, da naj gré v kuhinjo, ker jo mati kličejo. Ali dekla neče slušati in reče Barici v lice, da nij res. Drugipot Barica toži, da jej je mraz. Mati naglo odpró okno in rekó: „Berž ko ne ti je le vroče.“ Enkrat ponudi Barica svojej sestri Anuški košček sladkorja; ali sestra verže sladkor skozi okno rekoč: „Ne verjamem, da bi to bil sladkor; šaliti se hočeš z mano in mi ponujaš solí.“ Ako je Barica rekla, da se dobro pučiti, spravili so jo mati v postelj, in so rekli vsem, da je bolna; a če je tožila, da jej ni dobro, bili so mati veseli in so rekli, da prav dobro izgleda. — Glejte, tako se je godilo lažnjivej Barici, da jej nobeden v hiži nij hotel več verjeti, ako tudi je govorila resnico. Pa najhuje še le pride; le poslušajte, kako se je lažnjivki dalje godilo.

Nekega dné Barica res izbolí. Vleže se v postelj in toži roditeljem svoje bolečine. Ali oče in mati se delata, kakor bi jej ne hotela verjeti. Mnogo si zdaj prizadeva bolna Barica, da bi roditeljem dopovedala, kako zeló je bolna. A oče in mati se smejata in pravita, da nij res, ker prav dobro izgleda in se jej tudi bolezen nikjer ne pozna. — Mislite si otroci kako hudo je to dejalo bolnej Barici.

Ko je bolezen zmirom hujša postajala, poslali so oče po zdravnika. Zdravnik pride in oče stopijo k njemu rekoč: „Kaj ne, da naša Barica nij bolna?“ „Dovolite,“ odverne zdravnik, „ovi pot je Barica res bolna in še prav nevarno.“ — „Ali je mogoče?“ začudita se oče in mati, „in mi jej nisva hotela verjeti.“ Pri teh besedah stopijo Barici solze v oči in žalostno pogleda svoje roditelje. „Oh oče, mati“ rekla je. „prosim vaju, verjemita mi, da sem bolna.“

Zdaj stopijo oče bliže k postelji, primejo bolno Barico za roko in rekó: „Glej, ljuba moja! kako lahko bi umerla, ako bi ne bili poklicali zdravnika, ki nam je povedal resnico. Skerbeli bomo, da se zopet ozdraviš, a ti glej, da se boljšáš in nikoli ne pozabiš prigovora, ki pravi: Kedór laž govori, vso vero zgubi.“

Barica je zopet ozdravela in je bila vsa drugačna deklica. Bila je podobna svojej sestri Anuški ne samo na vnanjih dobrih lastnostih, nego tudi na vseh ónih lepih čednostih, ki izvirajo iz dobrega, nepokvarjenega serca in lepe čiste duše. Roditelji so jima napravili novo obleko, v katerej nij bilo nobene razlike. Vsak, kedór je videl dvojčici, Anuško in Barico, rekel je: „Eno sercé in ena misel.“

V šoli.

Tončika je bila jako lena deklica. Med letom se nij nikoli nič učila, pa je tudi malokedaj lepo pisala. Ko je prišel čas izpraševanja, gre k svojej prijateljici Miciki in jo prosi, naj bi jej posodila svoje naloge, da bi je prepisala. Micika jej odgovori: „Ne morem, in tudi ne smem ti jih posoditi. To bi bila prevara (goljufija). Idi in poprosi gospoda učitelja, naj bi ti oni pri nalogah malo pomagali, ter jim obljubi, da se bodeš zanaprej bolje učila.“ Ali Tončika neče nič vedeti od tega. Ko jej Micika svojih nalog ne dá, vzame je skrivaj in je prepiše. V šoli pri izpraševanju so bile vse one deklice poklicane, katere so se dobro učile. Na zadnje pokliče učitelj tudi Tončiko. Mislila je, da jo bodo pohvalili; ali hudo se je prevarila. Gospod učitelj pogleda Tončiko in reče učenkam: „Z veliko žalostjo vam moram povedati, da izmej vseh mojih učenk je bila Tončika najbolj lena. Mislila je, da ne vem kako slabo je med letom naloge pisala; zato je vzela naloge od pridne Micike in jih je prepisala. Za zdaj ne rečem ničesa, samo to želim, da bi se poboljšala in bila pridnejša, ter bi ne delala sebi in meni sramote. Tončika se je zelo jokala, ko je prišla domov, in je tožila učitelja svojemu očetu. A oče jo ostro pokarajo in jej reko: „Prav so imeli gospod učitelj, da so te osramotili pred tvojimi tovarišicami; poboljšaj se in bodi drugipot pridnejša!“

Barbika Höchtel-nova.

Pota previdnosti božje.

Nek ubog čevljar je sedel pozno zvečer v svojej hiži za mizo in je pre-mišljal čudna pota previdnosti božje. Truden od dela nagne glavo na mizo in kmalu terdo zaspi. Ko je tako spal, pozabivši na ves trud in nadloge, sanjalo se mu je nekaj čudnega, in te svoje sanje pripovedoval je drugi dan svojim so-sedom nekako tako-le:

„Poslušajte, povedati vam hočem čudne sanje, ki sem je imel denes po noči. Sanjalo se mi je, da sem potoval skozi velik temen gozd, v katerem sem se zgubil. Dolgo sem taval sim ter tjá po gozdu, da bi prišel zopet na pravi pot, pa zastonj. Ko nisem znal niti naprej niti nazaj, začel sem upiti in ljudi na pomoč klicati. In res, kmalu se mi prikaže zal mladenič, ki mi pravi, da je angelj božji in je prišel, da mi pokaže pota previdnosti božje. Prime me za roko in me pelje iz gozda. Kmalu prideva do neke kerčme, v katerej naju kerčmar prav prijazno sprejme ter nama prav dobro postreže. „Še nikoli v svojem življenji nijsem bil tako vesel, kakor sem denes,“ reče kerčmar čez nekaj časa; „kajti povedati vama moram, da se je denes moj največji sovražnik spravil z manoj in mi v znamenje vednega prijateljstva podaril ovi lepi sreberni, od znotraj pozlačeni kozarec.“ Ko sva potem z angeljem zapustila omenjeno kerčmo, je angelj ukradel kerčmarju oni lepi kozarec in je šel dalje z manoj. Jaz sem se ves pot jezil nad angeljem in mu očital njegovo pregreho. Ali angelj me tolaži in pravi: „Molči, to so pota previdnosti božje.“

Jaz sem bil tiho in kmalu sva prišla do neke druge kerčme, v kateri je prebival jako hudoben kerčmar, ki je nama mnogo žalega prizadejal. Nijsva bila dolgo pri njem; poslovala sva se in šla. Ali glej, pri odhodu podari angelj malopridnemu kerčmarju oni krasni kozarec, ki ga je vzel poprejšnemu. Jaz se togotim in grajam svojega vodnika, pa vse nič ne pomaga. Oberne se k meni in pravi: „Molči, to so pota božje previdnosti.“

Prišla sva nato do siromašne kolibice, v kateri nij bilo drugega videti nego golo siromaštvo. V njej je prebival dober in prijazen gospodar, ki je bil nekedar srečen, a dolga bolezen in druge nezgode so mu pobrale vse premoženje in ga pripravile malo ne na beraško palico. Jokal se je siromak in nama tožil, da mu bode v osmih dneh še edina kolibica prodana, ter potem še celó ne vé kam pod streho. — Poslovala sva se in šla. Ali mislite si moje zavzetje, ko vidim, da je angelj pri odhodu zapalil siromakovo hižo, ki je bila mahoma vsa v plamenu. Ves nejevoljen jel sem z zobmi škripati nad takim ravnanjem svojega spremljevalca. Ali angelj opominja me tretjič in pravi: „Molči in pomisli, da so to pota previdnosti božje.“

Zopet greva dalje. — Kmalu prideva do lepe hiže, v kateri je prebival gospodar, ki je imel edino veselje nad svojim otrokom, lepim in éverstim dečkom. Angelj reče, da ne zna pota. Prijazni gospodar nama takój ponudi svojega edinega sina, da nama gre pot kazat. Nijsmo bili še daleč, da angelj zgrabi malega dečka, ki nama je pot kazal, in ga utopí v bližnji vodi. Mene zgrabi jeza, da upijem na vsa usta: „Naka, s taboj pa ne grem dalje niti stopinje več! Hudič si ti, a ne angelj!“

Ali glej, komaj sem to izrekel, pokaže se mi moj spremljevalec v rajskej svitlobi. Nasmeje se mi in pravi: „Le bedaki so, ki grajajo večnega Boga v nebesih in pota njegove previdnosti! Kozarec je bil namazan sê strupom. Zato sem ga dobremu človeku vzel in dal hudobnežu v njegovo pogubljenje. V pepelu pogorele hiže našel bode siromak velik zaklad, s katerim si bode pomagal na boljše stanje. Deček, ki sem ga v vodo hitil (vergel), umoril bi bil pozneje svojega očeta in svojo mater. Moral je tedaj mlad umreti, da se ohrani življenje dobrim in bogoljubnim roditeljem.“ — Nato sem se probudil; pokleknil sem in molil neskončno modrost in previdnost božjo.“

— 0 —

Moja pesen.

Pesnica sladka, premila,

Veselje ti moje si vse,

Vlivaš preblaga čutila

V nedolžno in mlado sercé.

Torej veselo pustite me pet',

Dokler mladosti uživam še cvet.

Tičice drobne skakljajo,

Iz veje na vej'co lété;

V pesnicah mičnih kramljajo,

Pojéjo tak sladko, lepó.

Pesnice svoje zakaj bi ne pel,

Dokler še deček sem, zdrav in vesel.

Zmiraj veselje terpelo

Tud' meni ne bode, to vem;

Cvetje mladosti zvenelo

Let mladih bo prišla jesen.

Torej pustite naj pojem si zdaj,

Dokler mladosti uživam še raj!

I. T.

Narodi ruskega carstva in car Peter Veliki.

Glavni in gospodujoči narod v Ruskeji so Slovani, ki se delé na štiri glavna plemena: velikorusko, malorusko, belorusko in poljsko. Poleg teh živé tudi še druga ljudstva, katerih je malo ne do 100 verstij, ki govore več nego li 40 različnih jezikov. Slovani so jezgra vsega carstva in razlikujejo se od ostalih stanovnikov po jeziku, običajih, veri in ljubezni svoje domovine; prebivajo sredi ruskega carstva mej reko Volgo, črnim morjem in litvanskimi močvirji. Slovani so jaki, jedri in čili ljudje, ki jim ne dela kváre vsaka nezgoda; poleg tega so tudi berzi, okretni in živahni; lica so okroglejšega nego li germanski narodi. Najpoglavitnejši so Velikorusi, katerih je do 35 milijonov in prebivajo sredi Rusije; njihov jezik je povzdignil car Peter Veliki na književni jezik. Peter Veliki, kate-

rega podoba imate pred so-

boj, se je rodil 1672. l. meseca junija, in je umrl 8. februarja 1725. l. Njegove zasluge za ruski narod so neprecenitne. On je bil mož, ki je rusko carstvo povzdignil v versto evropljanskih velikih držav. On je ustanovil tiskarnice in pozidal mnogo tovarnic, da bi se ljudstvo izobraževalo in davke mogle drugo mesto. Petrograd šteje dandenes 670.000 stanovnikov. — Belorusi stanujejo v nekedanjej kneževini litvanskej, sedanjej guberniji mogilevskej, vitepskej, grodenskej in vilenskej, ter jih je do tri milijone. Po telesu in duhu so slabejši od Velikorusov zaradi močvirnega zemljišča. — Malorusi, katerih je do deset milijonov, prebivajo v staropoljskih pokrajinah, v Volonji, Podolji, Ukrajini in nad črnim morjem. Ovi so čverstejši na duhu in telesu od Velikorusov, razen onih, ki prebivajo okolo reke Dnepra na zapadu. Malorusi so v

Car Peter Veliki.

plačevati. Zanimiv je njegov zakon (postava), ki slóve: Kedor ne zna brati in pisati, niti ne umeje nič latinskega jezika, ón ne sme nikoli mnogo podedovati. On je počel zidati 1703. leta Petrograd, najnovejše stolno mesto v Evropi, ki ima jako pravilno zveršene ulice, velike terge in toliko palač in drugih velikanških poslopij, kakor nobeno

— Belorusi stanujejo v nekedanjej kneževini litvanskej, sedanjej guberniji mogilevskej, vitepskej, grodenskej in vilenskej, ter jih je do tri milijone. Po telesu in duhu so slabejši od Velikorusov zaradi močvirnega zemljišča. — Malorusi, katerih je do deset milijonov, prebivajo v staropoljskih pokrajinah, v Volonji, Podolji, Ukrajini in nad črnim morjem. Ovi so čverstejši na duhu in telesu od Velikorusov, razen onih, ki prebivajo okolo reke Dnepra na zapadu. Malorusi so v

srednjem stoletji branili Evropo azijskih barbarov: Tatarov in Turkov. Kozaki so si v teh bojih najslavnejše ime pridobili. Malorusi niso tako veseli, kakor Velikorusi; tužni in žalostni so o kervavih bojih in velikih nesrečah, ki jih je bilo treba preterpeti. A poleg tega so vendar dobrodušni in jako gostoljubni, kakor sploh vsi Slovani; čisti in snažni so na telesu in v svojih poslopih. Razlikujejo se od Velikorusov o tem, da se brijó in nosijo dolge berke; ljubijo ples in petje. Njihove pesni so žalostne ter sezajo globoko v človeško sercé. — Poljaki, katerih je do pet milijonov, stanujejo v Polskeji; razlikujejo se od Rusov sè svojim izobraženim jezikom in bogatim književstvom. — Mej ostalimi narodi v Ruskeji udarjajo najbolj v oči židje, katerih je do dva milijona in živé v Poljskeji. Do 1850. leta so židje nosili dolgo obleko, kakor jo nosijo še denes prebivalci vzhodnih krajev, a pozneje so se vsled neke carske zapovedi oblekli kakor Rusi. Židje govore nemško-židovski jezik; bavijo se s trgovino, a največ jih kerčmari.

Vsak človek potrebuje pomoči svojega bližnjega.

Mej vsemi stvarmi, ki jih je postavil vsemogoči Stvarnik na zemljo, je najiminenitnejša stvar božja človek. On se razlikuje sè svojo telesno sestavo in sè svojo neumerljivo dušo od vseh drugih stvari na zemlji; on je edina stvar božja, ki je sposobna, da spoznava svojega Stvarnika in dela onako, kakor zahteva volja božja. — Zemlja nij človeku prava domovina; ona je zanj samo mesto, kjer se ima pripravljati za bodoče večno življenje, v katerem bode prejel najpravičnejše plačilo za svoje delovanje na zemlji.

Kedar stopi človek na ovi revni svet, niso mu še razvite niti duševne niti telesne njegove sile, da bi je mogel rabiti po volji božjej. On je perve dni svojega detinstva slab in nezmožen, kakor nobeno drugo bitje na svetu. V vsem in povsod mu morajo pomagati drugi ljudje. In to je Bog tako hotel, ker je človek po božjej volji ustvarjen za društvo. S pomočjo svojega bližnjega mora on vse stvari, ki so zaradi njega na svetu, na svoje dobro obračati.

Da more človek vse svoje telesne in dušne sile primerno razvijati in vaditi, treba mu je mnogo stvari, kakor: hrane, pijače, obleke, stanovanja, gibanja in mirú; za občevanje z drugimi ljudmi treba mu je zopet govora, nauka in primerjevanja, truda in marljivosti.

Vse to dobiva v pervej dobi svojega življenja od drugih ljudi, katere je združil dobrotljivi nebeški oče z vezjó ljubezni ž njim. Dokler koli živi človek na zemlji, ne more biti brez pomoči in podpore svojega bližnjega, a niti oni ne bi mogli živeti brez njegovega sodelovanja. Pod nadzorstvom neskončno dobrega Boga odgojévaajo človeka njegovi bližnji za večno življenje. — Ko so naši prvi roditelji z nepokorščino nevedni postali božje ljubezni, usmilil se jih je milostivi oče nebeški ter je napravil posebne naredbe, da jih reši pogubljenja in je pripelje k večnemu življenju. On je poslal svojega edinorojenega sina na svet, a on, naš Gospod in Zveličar, je ustanovil svojo sveto cerkev, da po njej postanemo vsi ljudje otroci božji in udje nebeškega kraljestva. Ali vidite otroci, kako moramo vsi ljudje v lepej složnosti in ljubezni mej soboj živeti, ter drug drugega podpirati, da pridemo k svojemu dobremu nebeškemu očetu, v svojo pravo domovino — v nebesa!

Prikazni na nebu.

Povsod, kamor koli naše oko pogleda, razširjeno je kraljestvo božjega stvarjenja; povsod se nam prikazujejo prečudna dela vsemogočnosti božje na zemlji in nad zemljo. A nebeški oče nij ustvaril vseh teh čudežev samo za to, da bi je mi gledali in se jim čudili, nego volja njegova je, da mi premišljevajé njegova dela napredujemo v modrosti, s katero se dopadamo njemu, Stvarniku vesoljnega sveta.

Kedór opazuje sonce, kedar vzhaja in zahaja, in si pri vsem tem ničesa ne misli; kedór si sjajni mesec in migljajoče zvezde predstavlja kakor nekaj vsakdanjega in navadnega, ta Boga v njegovih delih še jako slabo pozna.

Ljudje v starodavnih časih so si mislili, da naša zemlja, sonce, mesec in zvezde stoje baš onako, kakor se nam na oči vidijo. V onej dobi so si ljudje predstavljali našo zemljo kakor kako veliko raván, nad katero sonce, mesec in zvezde vzhajajo in zahajajo samo zaradi zemeljskih prebivalcev.

Kasneje se je pokazalo, da se motijo, in pripoznali so, da je zemlja okrogla; a vendar so še zmirom mislili, da stoji zemlja nepremično v velikem prostoru sveta, in sonce, mesec in zvezde se verté okolo nje. Tega mnenja so bili ljudje do 16. stoletja.

Še le v 16. stoletji se je našel nek jako učen in pobožen mož, ki je vse svoje življenje posvetil premišljevanju božjih stvari v naravi, ter je s temeljitimi razlogi dokazal, da se ne suče sonce okolo zemlje, nego zemlja okolo solnca in ž njo vred tudi mesec in še druge zvezde. On nam je razjasnil po redu nebeška telesa, katera se sučejo okolo solnca, in je vse te prikazni na nebu raztolmačil tako, kakor so to pozneje razložili mnogoverstni učenjaki sè svojimi natančnimi opazovanji in temeljitimi računskimi dokazi.

Ta mož je bil Nikolaj Kopernik, rojen v Torunu na Pruskem 1473. l., umrl je v Frauenburgu 1543. leta. On je bil kanonik stolne frauenburške cerkve na baltiskem morji. Njegovo prekrasno delo, v katerem je neutrudljivi preiskovalec z največjo marljivostjo popisal vse, kar si je dokazati prizadeval, bilo je posvečeno papežu Pavlu III., in potem tiskano 1543. leta. Zvezdoznanci so njegova preiskovanja nadopolnili z novimi, in tako se imamo njim zahvaliti, da smo se s premodro uredbo sveta seznanili popolnejše, nego je bilo to mogoče sè samim opazovanjem solnca, meseca in zvezd.

Č.

N a š a z e m l j a .

Zemlja, na katerej prebivamo, je terda krogla in prósto plava v zraku. Solnce jo obséva in greje. Proti solncu obrnjena stran ima dan, nasprotna pa noč. Zemlja je zeló velika, in ima v obsegu 5400 zemljepisnih milj (40068 Kilometrov). Najvišje gore na zemlji so kakor peščeno zerno ob morskem bregu in naša jezera kakor kapljice v vedru vode.

Suha zemlja se ločí v pet delov. Imenujejo se: Evropa, Azija, Afrika, Amerika in Avstralija. Pervi tri deli se imenujejo stari svetovi.

Amerika se zove novi svet, ker ga je Krištof Kolumb na poti v Kitaj in Indijo sè španskimi ladjami našel 1492. leta. Amerika je dobila svoje imé po florentinskem zemljepiscu Amerigo Vespucciju, ki je novi svet Evropljanom prvi nekoliko opisal. — Avstralija se zove tudi novi svet, ker so jo še le v 17. stoletji Holanci svetu odkrili. Avstralija ima denes okolo 4 in pol milijona prebivalcev. — Po južnih krajih sploh huda vročina pripeka; po severnih krajih vlada ostra zima. Največji mraz je v Švediji, Norvegiji, po gorenjej Ruskej, na otoku Islandiji, Grenlandiji in v gorenjej Sibiriji.

Ivan Ovsenar, učenec.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Nekatere tuje rastline, ki je rabimo pri nas.

Ljudje pripeljajo k nam na ladjah različnih prirodnin iz daljnih krajev sveta, ki je potem tergovci širijo dalje po naših krajih. Mej stvarmi, ki jih vsaki dan potrebujemo in nosimo iz prodajalnic, jih je mnogo, ki so morale po več sto milj daljni pot prevaliti, predno so dospele k nam. Največ takih tujih prirodnin daje nam rastlinstvo. Na nekatere smo se že tako navadili, da bi brez njih izhajati ne mogli, druge nam zopet olajšujejo naše življenje, ter nam so čestokrat tako koristne, da bi celi kraji terpeli veliko škode, ako jih ne bi imeli.

I.

Tam daleč v vročej Arabiji raste drevo, ki je majhno in zmirom zeleno, z navskriž stoječimi širokimi vejami. Liste ima podolgaste, in belo lepodišee cvetje, iz katerega se razvijó podolgaste, rudeče jagodice. Vsaka jagodica ima po dva predalca, drug poleg drugega, iz katerih se, kedar je jagodica zrela, dobita dva temnozelena kakor rog terda, spredaj ploščata, na herbtu izbočena zerna. To drevo so Evropljani pred kakimi 200 leti iz njegove prave domovine, Arabije in Etijopije, presadili v vzhodno Indijo in na južnoazijatska obrežja v zahodno Indijo in južno Ameriko, kjer se dandenes to drevo v neizmernej množini obdeluje. Onih ploščatih ali polovičnih zern se pa dobi tudi v naših prodajalnicah povsod na prodaj. Mi je kupujemo na funte in lote, peržimo je na ognji, meljemo v nalašč zato narejenem mlinčku, in potlej je kuhamo v vodi. To je kava!

Mnogo milijonov ljudi pije kavo vsaki dan, a malo jih je, ki bi pomislili, odkod pridejo k nam kavina zerna, in kako je mogoče, da en lot kave tako malo stoji (velja) pri nas, dasiravno je moral vsak lot preiti toliko daljave, predno je prišel v naše prodajalnice.

Recimo, da bi imeli dobrega prijatelja tam v mestn Moki v turškej Arabiji, kjer se prideluje najboljša kava, in bi mu pisali: „Dragi prijatelj! bodi tako dober in pošelji nam funt kave po najkrajšem potu.“ Ta najbližji pot bi šel po rudečem morji do sueškega kanala, odtod potem po suhej zemlji čez

na dvoru kralja Matije Korvina 1470. l. vilic nijso poznali; a po Francozkem in Angležkem prišle so še mnogo pozneje v rabo.

(Dežnike), kakoršne imamo danes, iznašli so v Italiji koncem 17. stoletja.

Kratkočasnice.

* „Za božjo voljo“ prosila je neka vdova „nikar ne pokopljite tega človeka tako blizu mojega moža!“ „Zakaj pa ne?“ jo vprašajo pogrebeci. — „Ta človek je umerl na kozah, a moj mož jih nij še nikoli imel,“ odreže se vdova.

* V nekej družbi so se razgovarjali o jeku (odmevu). Vsak pripoveduje, da je našel tu ali tam tak jek, ki je odmeval po eno, dve, tri, tudi po štiri besede. Kar se oglasi eden, ki je bil do sedaj prav tiho, ter pravi: „Gospodje, to so bili kaj slabi jeki. Jaz pa poznam v svojej domačiji takega, kateri, ako se mu zavpije: Jek! kako se ti godi? takój odgovori: Hvala na vprašanju, prav prav dobro. To vam je jek, ki je nekaj vreden!“

* „Ali boš dejal pipo (fajfo) iz ust, smerkovec,“ zagerni nek oče na svojega osem let starega sinčka, „mar si ti morda videl mene v osmem letu s pipo v ustih?“

MOJA ŽELJA.

Moja želja je: da bi vi otroci dostojno spoznali, kolika sreča je imeti dobro mater, ter bi se s hvaležnim srcem spominjali neštevilnih dobrot, ki vam jih je izkazala vaša mati počemši od prvega vašega vzdihla do de-našnjega dneva.

Zastavica.

(Priročil Franjo Tomšič.)

Zvedet' me miče,
Kak' se ta kliče,
Ki silno visoke tri čela derži,
Vedno na enej pa nogi stoji.
Brez mere in plače piti rad dá,
In zvest je Sloven'ji do konca svetá.

(Rešitev in imena rešilcev v prih. listu.)

Rešitev rebusa v 8. listu „Verteca.“

Serce polno tuge. (t v g).

Prav so ga rešili: Gg. Fr. Tomšič, duh. in učitelj v Koprivi; Iv. Švajgar v St. tergu p. Loža; Iv. Dominik, zdravnik, in Josip Levičnik, učitelj v Železnikih; Adolf Pranci v St. tergu p. Loža. — Gospodičina Albina Pirc v Teržicu. — Pepica v Ljubljani.

Slovstvene novice.

Društvo „Naroda škola“ v Zagrebu je izdalo prav mično knjižico pod naslovom: „Naša zemlja ili dvanaest razgovora s djecom.“ Ovo knjižico je iz slov. spisov priredil Ljud. Tomšič, učitelj v Zagrebu. Knjižica obseza 63 strani in je v tako umevnej hervažčini pisana, da jo lahko vsak Slovenec umeje. Cena jej je 20 kr. — Ker nam je omenjeno društvo nekoliko iztisov ove knjižice poslalo, da bi je razprodali, dobi jo lahko vsak pri uredništvu „Verteca“ s poštnino vred za 22 kr. — Ravno tako se pri uredništvu „Verteca“ tudi lahko naroči na „Beršljan“, katerega smo v 7. listu „Verteca“ omenili. Zvezek velja 25 kr.; s poštnino 27 kr. — Kedor se želi hervažčine naučiti, naj seže po omenjenih knjižicah. T.

LISTNICA. Gg. A. S. v Ljubljani: Vaša povest „Človek obrača, Bog pa oberne“ ima marsikaj nerazumljivega v sebi; treba bi jo predelati, potlej bi bila za natis. Tudi bi želeli, da nam svoje pravo imé poveste, ker rokopisov, ki imajo izmišljeno imé pisatelja, uredništvo ne more v „Vertec“ sprejemati. To se vé, da Vaše pravo imé ostane občinstvu tajno, le uredništvo je more vedeti. — Fr. T. v K.: Nam bode prav všeč, ako nam pošljete večkrat kako drobtinico. Na zdravje! — Gospodičina B. H. v Lj.: Le pridno se urite v slovenskem jeziku, zmirom bode boljše. Da ste nam zdrava! —